

Telegraful

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Bugetul cultelor pe anul 1931

Ministerul de finanțe a pus în vedere, directorilor contabilității și consilierilor controlori dela toate ministerele, să facă mari economii și reduceri de cheltuieli inutile, la alcătuirea bugetului pe anul 1931.

Pentru reducerea sumelor înscrise la cheltuieli, secretariatul general al ministerului de finanțe a recomandat următoarele:

«Dela fiecare capitol vor fi reduse cheltuielile speciale ale anului în curs (comision de studii, diurne, materiale etc.), cheltuieli ce nu ar fi utile în exercițiul viitor. Economii realizate la aplicarea bugetului actual vor fi trecute în bugetul anului viitor».

Să ne fie îngăduit a atrage luarea aminte celor în drept, ca în viitorul buget al cultelor sumele necesare pentru întreținerea cultelor să se repartizeze cu mai dreaptă măsură, decât în anii trecuți.

În acest scop cerem să se înlăture favoritismul și nedreptățile ce s'au practicat până acum în ministerul cultelor.

De atâtea ori s'a accentuat, prin presă, întruniri, congrese și parlament, din partea P. S. ar-

hierei și preoți de ai noștri, că bisericii ortodoxe, deși reprezintă 13.5 mil. credincioși, i s'a acordat în anul 1929 un spor abea de trei ori mai mare ca bisericii unite greco-catolice, care numără 1.300.000 de credincioși.

În Ardeal sânt 84 protopopi ortodocși la 2½ milioane suflete, iar la uniți 80 protopopi la jumătate atâtea suflete, cărora le acordă aproape aceeași retribuțiune, fără a se ținea seamă că protopopiatele unite n'au numărul cerut de 20 parohii.

Să se facă deci reducerile cheltuielilor inutile, în consecință și reducerea protopopiatelor unite dela 80 la 42 în proporția convenită.

Cerem să se facă revizuirea numărului slujbașilor fiecărei eparhii, tot în proporția credincioșilor ei. Să se caute, bunăoară câți consilieri (canonici) au eparhiile greco- și romano-catolice, și câți au eparhiile ortodoxe din mitropolia Ardealului.

Uniții și romano-catolicii au 16 canonici (consilieri) mai mulți ca ortodocșii din Ardeal, deși au cu mult mai puțini credincioși.

Biserica ortodoxă română, rămânând și pe viitor în aceeași situație ca în trecut, punem în-
trebarea: ce a greșit această bi-

serică pentru a fi așa de mașter tratată, — și ce fel de servicii vor fi adus episcopii, canonicii și preoții de rit latin — pentru consolidarea acestui stat întregit cu atâtea jertfe?

Pentru episcopiile rom. cat. de Alba-Iulia și Oradea, cu abia atâtea suflete câte are cea mai mică episcopie ortodoxă, să se plătească câte opt canonici; la episcopiile ortodoxe din Arad, Cluj, Oradea și Caransebeș, numai câte 5 consilieri, dintre cari unul îndeplinește funcția de revizor eparhial, ear altul de secretar.

În bugetul anului 1929, la consistorul din Blaj, pe lângă cei 10 (canonici), s'au plătit cu leafă de consilier, doi directori (administrativ și de cancelarie) și 3 secretari consistoriali, pe când la consistoriile ortodoxe s'a admis numai câte un secretar, și acela dintre consilieri.

La episcopia gr.-cat. a Lugojului este un prim secretar, un secretar consistorial și un secretar episcopesc, la celelalte episcopii gr.-cat., tot câte 2 secretari.

Unde mai punem subvențiile ce s'au dat bisericii greco-catolice în anii din urmă, sub diferite titluri: zidiri de biserici, case parohiale etc., cu toate că bisericile

romano- și greco-catolice dispun și azi de averi și fonduri cu mult mai mari decât biserica ortodoxă, și pe deasupra beneficiază de ajutoare din fondurile regnicolare cum e Statusul catolic, care de drept trebuia să treacă în proprietatea statului român.

După calcul sumar biserica greco-cat. primește anual cu cel puțin 55.000.000 Lei mai mult decât biserica ortodoxă, având în vedere proporția numerică a sufletelor.

Opinia publică să judece dacă se mai poate admite această mare nedreptate ce s'a făcut bisericii neamului.

Făcând constatările de până acum, prevenim pe autorii bugetului cultelor pe 1931, ca economiile să nu se facă pe socoteala bisericii dominante a statului, ci reducerile de cheltuieli să treacă la capitolele care le-am amintit, tăindu-se salariile sinecuriștilor.

La capitulul cheltuieli și ajutoare pentru bisrici, să se specifice pentru fiecare cult sumele ce se vor da, în raport cu numărul sufletelor.

Din diurne și cheltuieli de transport să se provadă o sumă potrivită și pentru preoții administratori parohiali cari, din lipsa

FOIȘOABA

Mănăstirile românești dela Sf. Munte

Țara noastră poartă de prezent tratative cu Grecia în vederea încheierii unei convenții comerciale.

Imprejurarea aceasta dă prilej unui ziar din capitală să expună: care este situația mănăstirilor românești din Sf. Munte. Reținem, pentru cititorii noștri, din această expunere următoarele:

Mănăstirile românești dela Sf. Munte sânt supuse, prin legea grecească din 1925, la un regim juridic, care duce pur și simplu la desființarea lor.

Averea unora dintre aceste mănăstiri a fost expropriată, iar călugării îndură neajunsuri, fiind scoși de sub protecția autorităților.

E dureros, ca mănăstirile dela Sf. Munte, ridicate din truda și evlavia Domnilor și boerilor țării românești, să dispară sau să fie cotropite, prin expulzarea călugărilor români. S'au îngâmădit averi în aceste lăcașuri de închinăciune, s'au împodobit c'o artă, care face fală întregului ortodoxism și n'ar fi nici creștinesc, nici cu minte să piară o tradiție, din care au radiat fiorii cuvântului evanghelic în tot răsăritul.

Impotriva tuturor curentelor critice și-a sbuciumului ce-a întâmpinat ortodoxismul, Sf. Munte, prin mănăstirile ridicate acolo de națiunile creștine, a păstrat nealterat spiritul adevăratei ortodoxii.

Țările românești, din cele mai vechi timpuri, au ridicat la Sf. Munte 21 de mănăstiri, care au îndeplinit rol deosebit de important în istoria bisericii ortodoxe, ridicând Sf. Munte la rangul de adevărată cetate a ortodoxismului.

Iată mănăstirile românești dela Sf. Munte și ctitorii lor:

1. *Mănăstirea Lavra* a fost restaurată de Vladislav Voevod (1364 până la 1372). Mai târziu, Neagoe Basarab a restaurat biserica catedrală, a învelit tot acoperișul mănăstirii și a dăruit sute de mii de taleri.

Vintilă Voevod (1532) a zugrăvit biserica, i-a făcut și multe alte îmbunătățiri; de aceea în narticul bisericii este la dreapta zugrăvit el cu întreaga familie.

2. *Mănăstirea Caracalu* este restaurată de boerul Nicolae din Caracal, de domnitorul Moldovei Petre Șchiopul, dna Ruxandra, soția lui Alexandru Lăpușneanu.

3. *Mănăstirea Filoteu*, are ctitori pe Vlad Țepeș, pe Vlad Vodă Călugăru și pe urmașii lor.

4. *Mănăstirea Protatu*, are de ctitori pe vestita familie a Basarabilor începând cu Basarab al II (1443) și ceilalți înainte.

5. *Mănăstirea Stavronichita* are de ctitori pe domnii noștri Neagoe Basarab, Șerban Cantacuzino, Gheorghe Duca și alții.

6. *Mănăstirea Pantocrator* are de ctitori pe Neagoe Vodă Basarab și boerii Craiovești, Stan Logofătul (Crețulescu).

7. *Mănăstirea Vatopeda*, are de ctitor pe vovezii Ștefan cel Mare, Ieremia Movilă, Vasile Lupu și alții.

8. *Mănăstirea Esfigmenul* pe marele Vornic Găvril Costache, logofătul Solomon, Ștefan Spătaru, Veniamin Costache, mitropolitul Moldovei și alții.

9. *Mănăstirea Hiltindaru* pe Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab, Vintilă Vodă și alții.

10. Cea mai veche mănăstire din Sf. Munte, numită *Dohiaru*, este zidită în veacul al VII, de către un român din Macedonia, numit Nicolae dela Dohiaru, după cum se dovedește din actele Patriarhiei dela Constan-

mijloacelor de transport, nu-și pot îndeplini oficiul pastoral.

Preoțimea bisericii ortodoxe române, așteaptă dela ministerul de culte tratament legal și creștinesc, cu atât mai ales când, în trecut și în prezent, a dat cele mai multe dovezi de patriotism și jertfire de sine.

Cerem să se dea posibilitatea preotului român, ca la întrunirile publice și sărbătorile naționale să-l vedem în frunte, unde îi este locul.

În cazul când nici în noul buget nu se va schimba sistemul de favoritism, clerul român ortodox, de orice grad, va ști să reacționeze împotriva celor ce se pun în calea intereselor mari ale bisericii dreptmăritoare române.

Pr. Ioan Crăciun.

Congresul preoților misionari

In zilele de 27, 28, 29 și astăzi în 30 Septembrie 1930 se ține în sala festivă a mitropoliei CERNĂUȚI congresul general al preoților ortodocși misionari din țară.

Congresiștii sânt găzduiți în internatul Seminarului clerical.

Un bogat program se debate în ședințele bine cercetate ale congresului, asupra căruiu vom reveni.

În program sânt prevăzute și excursiuni la Sfintele mănăstiri dela Putna și Suceava.

La mormântul lui Ștefan cel Mare se va ține parastas și o conferență rostită de igumenul mănăstirii I. P. S. Sa Arhimandritul-Mitrofor Grigorie Voicinschi, vorbind despre istoricul și odoarele sfintei mănăstiri.

Preoțimea în congres

— Dela Cernăuți —

Deschiderea congresului preoților misionari, întruniți acum în Cernăuți, este întâmpinată cu însuflețire caldă din partea localnicilor.

Astfel, Glasul Bucovinei spune și următoarele:

Cu acest prilej se strâng din toate eparhiile noastre clerici râvnitori de bine, preoți credincioși principiului, smuls din suferințele seculare ale neamului nostru, de a fi cu crucea în fruntea credincioșilor.

Războiul mondial proiectează încă și acum, în proporții destul de mari, umbrele sale din punct de vedere moral. Paralel cu eforturile aproape supraomenești de care oamenii, prinși în încheștarea înfricoșătoare a luptelor pe viață și pe moarte, au dat dovadă, alături de faptele de cel mai pur eroism, așvârșite pentru apărarea unui pumn de pământ, sacră moștenire dela strămoși, se înfățișează, că un lugubru revers al medaliei, relaxarea morală.

Libertinajul moral, isvorât din asprele realități ale urei deslănțuite în război, disprețul, la modă astăzi, pentru îndeplinirea conștiințioasă a îndatoririlor de creștin și cetățean, nu pot decât să sdruncine temelile societății.

În învălmășeala aceasta oamenii de cultură, oamenii bazați pe un trecut de muncă, întemeiați pe o concepție morală despre viața publică și frumoasele, dar grelele îndatoriri ce acesta li le impune, se află într'o permanentă luptă cu acele elemente.

În lupta aceasta cel mai bun sprijin îl poate da *biserica* prin învățătura ei.

Preoții, incredințați cu răspândirea cuvântului divin, sânt chemați să contribuie în cel mai înalt grad la în-sănătoșirea societății noastre. Răspândind cuvântul de mântuire, întărind sufletele, îndemnând neconținut oamenii spre îndeplinirea unui ideal, oprind însă și credincioșii, cari, victime ale propagandiștilor fără suflet și scrupule morale, se prăvale de pe povârnișul unei ireligiozități, învăluită în haina trufașă a unei credințe noi, preoții noștri, misionarii lui Hristos, vor aduce patriei noastre întregite folos neprețuit. Ei vor

întări armata credincioșilor cari trebuie să apere bogăția sufletească a neamului nostru.

Dela vlădică până la cel mai modest cooperator gândul, că slujesc pe Hristos și slujind pe Hristos contribuie la înălțarea neamului, va fi luminoasă călăuză pe calea atât de spinoasă, atât de plină de surprize a vestirii cuvântului din scripturi.

Congresul dela Cernăuți, ținut pe un petec de vechi pământ românesc, întrunește în zilele acestea preoți din toate colțurile țării în frunte cu episcopii și mitropolii bisericii noastre strămoșești. Este prilej de împăropșare sufletească, de întărire pentru viitor și de solidaritate națională în cele sufletești.

Noi nu putem decât să ne exprimăm bucuria și mândria că Mitropolia noastră din Bucovine este astăzi amfitrionă misionarilor creștini, căroră le zicem: bine ați venit, și le dorim spor la muncă, pentru lumina-rea conștiințelor românești.

Eroi și mucenici ai ortodoxiei

(6) (Sfârșit). de Prof. I. LUPAȘ
membru al Academiei române

În ultimul capitol al acestei vaste monografii istorice se cuprinde analiza informațiilor privitoare la «robii dela Kufstein»: țăraniul Oprea Miclăuș din Săliște, preoții Moise Măcinic din Sibiel și Ioanăș Popovici din Galeș, arestați cei doi dintâi la 1752, cel din urmă la 1757. Acesta mai trăia la 1780, când Ghenadie Vasilevici, întemnițat și el la Kufstein, fiindcă a încercat să ajungă, cu ajutor rusesc, «erarh al Transilvaniei», izbuti să strecoare din temniță o cerere (6 Martie 1780) către sinodul rusesc pentru liberarea sa. În această cerere arată că «aici în fortăreață este și un preot român din Transilvania, cu numele Ioan, care pătimizește în robie de 24 ani pentru credința ortodoxă». Sinodul rusesc interveni prin ministerul de externe, dar fără rezultat. Preotul rob era mucenicul uitat, popa Ioaneș din Galeș, despre care autorul afirmă cu drept cuvânt că va fi «de-a pururea o glorie luminată a bisericii sale». Ce se va fi întâmplat cu ceilalți doi robi, cu Oprea Miclăuș din Săliște și cu

Moise Măcinic din Sibiel? Acesta din urmă pare a fi reușit să evadeze la 1756, dar scasă în satul său de sub munte nu s'a mai întors. El va fi pierit pe drum, împletindu-și astfel din suferințele anilor de temniță îndelungată și din durerile prin locuri necunoscute «cununa neperitoare a martiriului sfânt».

Dar țăraniul Oprea Miclăuș a continuat să pătimizească în temnița fioroasă, unde i-a pierit urma ca și popii Ioaneș. O scrisoare a soției sale Stana, adresată la 1784 către împăratul Iosif II, spre a se milostivi, să-i libereze bărbatul, rămâne fără rezultat. Făcându-se cercetări, la porunca împărătească, mucenicul Oprea nu a mai fost găsit între vii. Prin robia sa de peste 30 de ani și prin moartea, care-i venia ca o salvare din chinurile «temniței de veci» — Oprea Miclăuș din Săliște și-a împlinit întocmai cuvântul rostit, împreună cu tovarășii săi țărani Bucur Bârsan și Radu Săbău la 1749 către mitropolitul Nenadovici: «iar pentru credință strămoșilor noștri sântem gata a suferi și mucenieci sau izgonire din această împărăție, iar legea nu o vom lăpăda».

Nu s'a scris până acum la noi vreo monografie istorică, în care masele țărănești să apară într'o lumină așa de vie și simpatică, cum a reușit dl prof. Dragomir să le înfățișeze în temelul bogatelor informațiuni culese din cele mai felurite izvoare contemporane, controlând scrupulos toate știrile și evitând afirmațiuni, în sprijinul cărora nu ar putea indica vre-un amănunt doveditor. Meritul autorului este, că din știrile risipite și fragmentare a reconstruit icoana sufletească a celei mai frământate epoci din trecutul poporului român ardelean, făcând ca glasul îndurerat al acestui popor de eroi și de mucenici să fie auzit măcar acum după două secole, dacă nu a putut fi auzit și apreciat în timpul stăpânirii habsburgice, care a înțeles să-l năbușească prin mijloace brutale. Iar istoriografia tendențioasă a romano-și greco-catolicilor nu sa sfiit să falsifice tot atât de brutal adevărul istoric, stigmatizând ca pe niște «impostori pe preoții și țărani umili cari își sacrificau fără preget viața pentru ortodoxie, deci pentru salvarea libertății și unității sufletești a neamului lor».

tinopol. Mai târziu a fost restaurată de români dela noi: Alexandru Lăpușeanu, dna Ruxandra, Mitropolitul Moldovei Teofan și alții.

11. *Mănăstirea Xenofontos* are de ctitori pe domnitorii Basarabi, boerii Craiovești și alții.

12. *Mănăstirea Rusicu*, Sf. Pantelimon, are de ctitor pe Vlad Vodă Călugărul, pe fiul său Radu și urmașii lui; iar la 1816, a fost rezidită de domnitorul țărilor române, Scarlat Calimăh.

13. *Mănăstirea Xitopotamu* pe Alexandru Lăpușeanu, dna Ruxandra și urmașii lor.

14. *Mănăstirea Constamonitu* pe fii lui Ștefan cel Mare, Alexandru și Petru și urmașii lor.

15. *Mănăstire Sf. Pavel* pe Vlad Vodă Călugărul, pe fiul său Vlad Vodă și urmașii lor.

16. *Mănăstirea Dionisiu* pe Neagoe Basarab, Alexandru Lăpușeanu, Mircea Vodă Ciobanu, dna Chiajna și urmașii lor.

17. *Mănăstirea Grigoriu* a fost înzestrată mai de toți Domnii țărilor românești.

18. *Mănăstirea Iviru* are ctitori pe Voevozii Neagoe Basarab și Despina Doamna, Ștefan cel Mare, Radu Mihnea, Șerban Cantacuzino, Dimitrie Cantemir, Grigorie Ghica (1774) și alții.

19. *Mănăstirea Simon-Petra*, este zidită de Mihai Viteazul și înzestrată mai de toți Domnii țărilor românești.

20. *Mănăstirea Zografu* este zidită de Ștefan cel Mare și Sfânt (1502), au ajutat-o fiii săi, iar mai târziu Alexandru Lăpușeanu, Voevodul Vasile Lupu și alții.

21. *Mănăstirea Cotlomuș* a zidit-o din temelie Mircea Vodă și a fost înzestrată și înfrumusețată de toți urmașii lui Radu cel Mare și Neagoe Basarab, — sunt mari ei ctitori. În narticul bisericii Voevozii sânt zugrăviți la locul ctitorilor. Ea a fost numită «Lavra Românească».

Gvernul român e dator să dea atenția cuvenită acestei chestiuni, care interesează întreaga biserică ortodoxă și să convingă guvernul grecesc, ca în convenția comercială ce se va încheia între cele două țări, să se introducă dispoziția, că supușii români au dreptul să trăiască la Sf. Munte, bucurându-se de aceleași drepturi, ca și călugării greci.

Buletin sociologic

Cartea și teatrul

O mie două sute de persoane, adunate la olaltă, să vadă o piesă de teatru, nu cred să alcătuiască un consiliu inspirat de înțelepciunea eternă, dar publicul aduce par'că totdeauna la spectacol naivitatea de inimă și sinceritatea de spirit, care dau o anumită semnificație cuprinsului pe care-l încearcă.

Mulți oameni, spune Anatole France, cărora li-ar fi cu neputință să-și facă idee limpede despre cele ce-au citit, sânt în stare să descrie cu destulă exactitate ceea ce au văzut reprezentat.

Când citim o carte, o citim cum vrem, sau mai de grabă citim într'însa ceea ce vrem. Cartea lasă totul în grija imaginației. De aceea spiritele comune nu găsesc în cărți decât plăcere palidă și rece.

Teatrul, dimpotrivă, lasă să se vadă totul și scutește spectatorul să-și mai pună imaginația la contribuție. De aceea și mulțumește, pe cei mai

mulți. Tot din același motiv îi satisfac, numai în chip mediocru, pe vișători și pe meditari. Aceștia nu iubesc ideile de cât pentru că spiritul lor le poate prelunge și pentru ecourile melodioase, pe care aceste idei le pot trezi într'înșii. Ei n'au ce să caute la teatru, și preferă plăcerii pasive a spectacolului fericirea activă a cititului.

Ce este în definitiv o carte? — se întreabă Anatole France. O înșiruire de semne. Nimic mai mult. Cititorul trebuie să scoată el însuși formele, culorile și sentimentele cărora le corespund aceste semne. Numai de el depinde ca o carte să fie în-tunecată sau strălucitoare, fierbinte sau rece. Aș spune chiar, că fiecare cuvânt al unei cărți e un deget misterios, care atinge ușor fibrele creierului nostru, întocmai cum ar atinge coardele unei harfe, și trezește astfel un sunet în sufletul nostru sonor.

În zadar mâna artistului va fi inspirată și savantă. Sunetul pe care-l va scoate, va atârna de calitatea coardelor noastre lăuntrice.

Nu se petrec tot așa lucrurile

In atențiunea profesorilor de religie

Manuale de religie aprobate de Sfântul Sinod

La clasa I liceală: Manualul: *Istoria sfântă a Vechilului și Noului Testament*, de: 1. Ec. I. Ionescu-N. Vasilescu, 2. Dr. Chiriac Dimancea-Ceaușeanu, 3. Constantinescu Lucaci-Crețu, 4. Toma Chiricuță, 5. Partenie I.-I. Popescu, 6. Ec. D. Georgescu, 7. D. Stănescu, 8. Ec. I. Țincoca, 9. Dr. I. Mihălcescu, 10. Petru Popescu, 11. Constantin Costache, 11. Dr. Barbu-Bizerea.

Clasa II liceală: Manualul: *Parabolele și învățăturile Mântuitorului*, de: 1. Har. Popescu-Vasilescu, 2. Ec. M. Bejenaru, 3. Dimancea-Ceaușeanu, 4. Toma Chiricuță, 5. I. Partenie-Popescu, 6. M. Pacu, 7. Econ. D. Georgescu, 8. Constantinescu Lucaci-P. Crețu, 9. D. Stănescu, 10. Ec. I. Țincoca, 11. Dr. I. Mihălcescu, 12. Prof. S. Mehedinți, 13. Petru Popescu, 14. Barbu-Bizerea.

Clasa III liceală: Manualul: *Istoria bisericească universală*, de autorii: 1. Dr. C. Dimancea-Ceaușeanu, 2. C. Dron, 3. Episcop I. Teodorescu, 4. Ec. D. Georgescu, 5. Constantinescu Lucaci-Crețu, 6. Dumitru Stănescu, 7. Dr. I. Mihălcescu, 8. P. Popescu, 9. I. N. Vasilescu-Popescu Har. 10. M. Bejenaru, 11. Barbu-Bizerea.

Clasa IV liceală: Manualul: *Istoria bisericească ortodoxă-română*, de: 1. Dr. P. Vintilescu-Ionescu-Popescu, 2. Dr. I. Lupăș, 3. Ec. D. Georgescu, 4. D. Stănescu, 5. P. Popescu.

Clasa V liceală: Manualul: *Dogmele bisericii ortodoxe*, de: 1. Dr. N. Ch. Dimancea-Ceaușeanu, 2. Ec. D. Georgescu, 3. Dr. I. Mihălcescu, 4. P. Popescu, 5. Pr. Ionescu-Diaconescu, 6. N. Vasilescu-Har. Popescu, 7. T. Chiricuță, 8. M. Bejenaru.

Clasa VI liceală: Manualul: *Morala creștină*, de: M. Pacu, 2. D. Georgescu, 3. Dron-Vuescu-Gheorghiuță, 4. P. Popescu, 5. T. Chiricuță, 6. P. Vintilescu, 7. Șerban Ionescu.

Clasa VII liceală: Manualul: *Apologetica*, de: 1. M. Bejenaru, 2. T. Chiricuță, 3. G. I. Savin, 4. Dr. I. Mihălcescu, 5. P. Popescu.

Pentru școale primare: Nicolae Crișmariu: Ist. biblice, bisericești și Catechism.

cu teatrul. Micilor semne negre li s'au substituit aci imagini vii. Caracterele fine ale tiparului cari lasă atâta să se ghicească printre rânduri, sânt înlocuite cu femei și cu bărbați ce nu mai au nimic vag, nici misterios într'înșii. Totul e determinat cu precizie. Din cauza aceasta, impresiunile primite de spectatori sânt foarte puțin deosebite, față de fatala diversitate a sentimentelor omenești. De aceea se observă la toate reprezentările (pe care certurile literare sau politice nu le tulbură), cum se stabilește treptat adevărată simpatie între toți asistenții.

Dacă, pe deasupra, am mai ținea seamă și de faptul că teatrul se îndepărtează puțin de viață, am recunoaște că e genul cel mai lesne de înțeles și de simțit, și am trage concluzia că asupra acestei arte publicul se pune mai ușor de acord și se înșeală mai puțin.

Coriolan Bărbat.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Ascultând porunca vremii

— Știre ziaristică —

Foala dela Orăștie, LIBERTATEA, condusă mulți ani de-a rândul cu rară pricepere și dragoste de Pr. Ioan Moța, se contopește, începând din Octombrie a. c., cu gazeta soră LUMINA SATELOR din Sibiu.

Toți abonații acestor foi vor primi de acum înainte următoarele:

1. **LUMINA SATELOR UNITĂ CU LIBERTATEA**, ca foaie politică și națională, însoțită totdeauna de două adaosuri:

2. **OASTEA DOMNULUI**, religioasă, și

3. **FOAIA INTERESANTĂ**, magazin de bogate cunoștințe și foarte de învățătură și petrecere.

Prin înfrățirea acestor două gazete pentru popor, cuvântul național și glasul duhului creștinesc va avea intrare în casele tuturor bunilor creștini și români.

Redacțiunea expediază bucuros numere de probă la adresele ce i se trimit.

Știutorii de carte au prilej să se adune cu dragă inimă în jurul unui lucru bun, pornit cu ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor înțeleghători.

Nu plânger! Cuvântări funebre de **Dr. Ștefan Cioroianu**, protopop ortodox român în B.-Comloș. Arad, tipografia diecezană 1930. Preț 100 lei. — Autorul în timpul îndelungat de pastorație, predicând la diferite cazuri de înmormântare, a avut ocaziune să se convingă că predicile sale se potrivesc cu adâncimea durerilor omenești și au puterea de a sădi, în pământul cald și ud de lacrimile sufletului, florile frumoase ale virtuților creștinești: iubirea, credința și nădejdea în Dumnezeu. Pătruns de această convingere își trimite părintele protopop **Dr. Șt. Cioroianu** mănunchiul său de predici funebre în lume: le dorim drum triumfător, așteptând apariția predicilor la nuntă și la botez, cari se află sub tipar. — De vânzare la **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.**

Străinii despre țara noastră

— Părerii obiective și aproape de adevăr —

După atâtea rapoarte tendințioase, făcute de trimiși interesați să ne discrediteze țara în fața străinătății, redăm, în cele ce urmează, unele părți dintr'un raport făcut de englezul **John Warning**, cătră întreprinderile metalurgice din Pittsburgh, în Statele-unite, de unde fusese trimis în România pentru a raporta despre starea economică și politică a țării.

Eată ce raportează englezul:

«Inteligent, țaranul român, este pe deasupra muncitor și foarte cuminte, dar foarte înapoiat. Țara, — așa cum v'am arătat la expozeul meu economic, — este bogată, extrem de bogată. Petrol, mine, păduri, cereale, bălți bogate, căderi de apă, suficiente pentru a electrifica întreaga țară, totul e în favoarea dezvoltării României. Nimica nu-i lipsește. Nimic, cu excepția unei bune administrații.

Dela armistițiu, nici un partid n'are un program precis de muncă.

INFORMAȚIUNI

Recensământul. Dela 1912 nu s'a făcut recensământ în România. În vederea recensământului general al locuitorilor țării, ce urmează a se face anul acesta, au început lucrările pregătitoare. Funcționari însărcinați în mod special vor proceda la lucrări, și publicul este rugat a le aduce, tot concursul, dându-le toate lămuririle cerute. Foile ce se vor da locuitorilor să le umple, în ziua fixată pentru recensământ, cuprind limpede, așezate pe rubrici, toate întrebările la care au să răspundă.

Distincție. Guvernul român a decorat, cu ordinul Coroana României în gradul de ofițer, pe **Părintele Ioan Truția**, administrator protopopesc în Cleveland.

Preoții iugoslavi li s'a adresat, din partea patriarhului bisericii autocefale iugoslave, o scrisoare, în care se accentuează necesitatea de a avea o viață exemplară privată: se interzice preoților intrarea în cafenèle și cinematografe; ear preotul care va voi să meargă la teatru, e îndatorat să examineze întâi dacă piesa teatrală este sau nu în concordanță cu demnitatea lui.

Din congres în congres. Uniunea bisericilor baptiste din România ține, la Arad, în 1—5 Octombrie un congres regional cu aprobarea ministerului de instrucție. Baptistii din Dobrogea se întrunesc în congres, în 26 Octombrie la Cogelac, județul Constanța, tot cu autorizare ministerială.

La examenele de bacalaureat, din sesiunea Septembrie, s'au înscris 7016 candidați. Resultatul e destul de jalnic: reușii alcătuiesc cifra cam de 40 la sută. La Deva s'au prezentat 123, au izbutit 49.

Monument în biserică! Comitetul partidului maghiar din Careii mari a hotărât, ca statua de bronz a lui Kossuth, care fusese înlăturată în 1920 din acel oraș, să fie ridicată din nou, și anume în într'una din bisericile reformate.

Se activează haotic, fără nici o legătură cu trecutul, fără nici un contact cu realitatea. Și când se face ceva, nu corespunde adevăratelor nevoi ale țării.

Un guvern a făcut totul pentru țaran. Altul, totul pentru comerț. Al treilea, totul pentru industrie...

Dar, cum toate aceste branșe sânt intim legate între ele, în loc să le întărească, au reușit dimpotrivă să slăbească toate izvoarele de producție ale țării.

Viitorul guvern va fi obligat să schimbe întreaga structură economică și administrativă a țării.

România, este astăzi excesiv de etatizată și fabulos de birocratică. O birocrăție, mai greoaie și mai năvălită, ca nicăirea. O țară, pentru a prospera, trebuie să fie administrată, după aceleași legi care fac succesul unei întreprinderi comerciale sau industriale. Personal restrâns, elastic, bine plătit. Mare producție și ieftină. Căi de comunicație dese, bine organizate, convenabile. Exploatare rațională și raționalizată.

Statul acesta a comis greșeli

AVIZ. Primim: Fixându-se termenul adunării generale a «Astrei Culturale» pe zilele de 12 și 13 Octombrie 1930, la **Caransebeș**, domnii delegați, precum și toți membrii și binevoitorii «Astrei Culturale», cari vor să participe la această adunare generală și reflectează la locuință și loc la banchet, sânt rugați să binevoiască a se anunța, cel mai târziu până la 5 Octombrie a. c. direct dlul **Ioan Pența**, director de liceu, **Caransebeș**.

S'a aprobat în ministerul cultelor, ca începând din anul școlar curent să se predea în șase licee, alese în regiuni potrivite, studiul limbilor popoarelor vecine și aliata. Astfel vor fi predate limbile: polonă, cehoslovacă și sârbo-croată.

Patru studenți români își pot continua studiile, la una din universitățile cehoslovace, cu burse acordate de ministerul instrucțiunii din republica cehoslovacă. Acelaș număr, de studenți cehoslovaci, vor urma cursuri la noi, cu burse înființate de ministerul instrucțiunii din România și prevăzute în buget.

ȘTIRI LOCALE

Primăria municipiului Sibiu, aduce la cunoștință, că contul definitiv de venit și cheltueli al municipiului Sibiu, pe exercițiul 1929, s'a pus pe timp de 10 zile spre vedere publică în biroul contabilității (str. Mitropoliei 2, ușa 24). Cetățenii au dreptul a face și în acest interval (până în 3 Oct.) întâmpinări sau reclamațiuni în scris adresate primăriei.

— Aceeaș primărie aduce la cunoștință, că proiectul de buget al municipiului Sibiu pe anul 1931 s'a expus în biroul contabilității (str. Mitropoliei 2, ușa 24), începând cu 29 Septembrie 1930 timp de 10 zile, vederii publice. Cetățenii sânt în drept a face, în acest interval, întâmpinări în scris care se vor adresa primăriei pentru a fi supuse deciderii consiliului comunal odată cu votarea bugetului.

mari. Stat agricol, în loc să-și desvoalte unica industrie plausibilă, cea agricolă, s'a pus să-și croiască șabloane de stat industrial. Și-a creat pe capete, la adăpostul unui farif vama monstruos, o sumedenie de industrie factice, pe care de mai mulți ani le întreține statul din punga poporului.

Azi, aceste greșite calcule se văd, și mulți din economiștii români cu cari am vorbit, prevăd o întoarcere la agricultură și nevoia dezvoltării unei industrii extractive (mine-reuri) și agricole.

Aceștia, ca și mine, sânt de părere că țara trebuie administrată, după metode comerciale, suprimând amestecul statului în viața economică și reducând la minimum puterea birocrăției.

Vorbe înțelepte

Cel mai sus pus, este sluga tuturor.

Nr. 1309.

(78) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a (a treia) **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoțești sânt cele fașionate pentru întregire dela stat: Casa parohială cu supraedificate și grădina de legume. Sesia parohială 6 jug. 200 st. □ arător și fanaț. Câte o ferdelă de porumb sfârmit și o ferdelă de ovăș dela cca 82 familii; câte 1/2 ferdelă porumb și 1/2 ferdelă ovăș dela cca 55 familii; câte o zi de lucru sau prețul dela palmași, cca 30 familii. Ca competență de lemne de fag câte 30—15—5 lei dela familii repartizate în 3 clase. Stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cererile și documentele conform normelor în vigoare în termenul indicat acestui oficiu protopopesc, și până în 8 zile înainte alegerii se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Dela candidați se cere să poseadă și limba maghiară având a predica credincioșilor în această limbă.

Sf. Gheorghe, la 30 August 1930. Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

Biserica ortodoxă română Șugag

Nr. 78/1930

(42) 1—3

Publicațiune

Biserica ort. rom. Șugag, județul Alba, vinde prin licitațiune publică conform art. 49—106 al legii noi a Contabilității publice, materialul lemnos din pădurea bisericească așa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Prețul de strigare este 422,280 Lei, sub care preț materialul nu se va vinde.

Garanția de 42,228 Lei, se va depune la reprezentanța proprietarului înainte de începerea licitației.

Licitația se va ținea la primăria comunală din Șugag în ziua de 17 Octombrie 1930 ora 11 dimineața.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficioase, atât la Oficiul parohial din Șugag, cât și la Ocolul silvic Sebeș.

Pentru biserică:

George Perian
paroh

(43) 1—1

Publicațiune

Duminecă în 5 Octombrie a. c. 2 ore p. m., se va da în licitație publică repararea bisericii ort. rom. din Răusadului, respective întărirea discricii prin 8 (opt) pilaștri de beton.

Licitația se va ținea în primăria com. prin oferte închise.

Condițiunile se vor vedea ori-când la oficiul parohial din loc.

Răusadului, la 26 Sept. 1930.

În numele consiliului parohial:

Ioan Marin
preot preș.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25—, plus spese postale Lei 10—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat postal.

A apărut

și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericești rom. ort. a Sfinței Treimi din Brașov-Tocile. de

VASILIE SFETEA

paroh.

Prețul Lei 80— plus spese postale Lei 10—

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Antoni Sequens

Prețul Lei 30, plus spesele postale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notițe despre întâmplările contemporane

de Ioan cav. de Pușcariu. Prețul Lei 100, plus spese de postă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și

Critica mai nouă

de **NICOLAE NEAGA**

Profesor la Academia de Teologie

Prețul Lei 25— plus spese postale Lei 15—

A apărut:

Povătuitorul Creștinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cârtică de rugăciuni și povești despre cum trebuie să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului **Andrei Șaguna**

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130—

" II " 150—

" III " 120—

" IV " 200—

plus spese postale Lei 30—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserică românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică**Liturgia bisericeii ortodoxe**
cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650—, plus spese postale Lei 30—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profetii mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl **NICOLAE NEAGA**, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru a să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Prețul Lei 100—, plus spese postale Lei 15

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180—, plus porto postal Lei 15—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul și Vieritul** 50 lei și tomul III **Legumăritul și Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa postală cu recomandare 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. **D. COMȘA** în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerțului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto postal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoților și a bibliotecilor parohiale.